

Medzinárodná vedecká konferencia v Prešove, 15. október 2012

Stredoveká arabská a židovská doktrína a jej vplyv na kultúru kresťanskej Európy

Na začiatku konferencie hlavný organizátor, Andrej Slodička, konštatoval, že štúdium religionistiky prispieva k tolerancii medzi ľuďmi, učí nás humanite, lebo hoci v kontexte medzináboženských vzťahov sa medzi náboženstvami a kultúrami v minulosti vyskytujú mnohé negatíva, predsa poučení minulosťou chceme vzťahy medzi ľuďmi z aspektu mnohých kultúr, svetonázorov, ideí a náboženstiev budovať na základe bratstva, slobody, rovnosti a humanity. A takýto cieľ mala konferencia: poukázať na pozitíva a negatíva vzájomného pôsobenia medzi kresťanstvom, judaizmom a islamom a využiť intelektuálny potenciál stredoveku pre súčasnosť.

Po pozdravnom slove dekana GTF PU v Prešove, Mons. prof. ThDr. Petra Šturáka, PhD, János Molnár dekan Fakulty reformovanej teológie v Komárne vo svojom príspevku poukázal na významného arabského mysliteľa Alfarabia, ktorý žil v rokoch 870-953. Alfarabius bol náboženským založeným človekom, ktorý bol otvorený pre mystiku. Hľadal súlad medzi filozofiou a náboženstvom, čo je aktuálne aj v našich časoch. Bol inšpiráciou pre Alberta Veľkého a Tomáša Akvinského. Mária Mičaninová z Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach prezentovala život a dielo Šloma ben Gabirolu, ktorý bol najvýznamnejší židovským novoplatonikom. Vo svojich spisoch využíval negatívnu teológiu.

Andrej Slodička z Gréckokatolíckej teologickej fakulty v Prešove vo svojej prednáške o medzináboženskom dialógu medzi kresťanstvom, judaizmom a islamom v stredoveku poukázal na svetlý príklad budovania pozitívnych postojov, ktorým je Rajmundus Lullus († 1316), protagonista interkultúrneho dialógu, katalánsky filozof, na ktorého mala vplyv kabbala. V roku 1275 založil na Malorke kláštor, kde sa vyučovala arabčina, hebrejčina a diplomacia. Lullus formuluje svoje dialogické postupy na princípoch rovnocennosti, slobody a priateľstva, bez toho aby pripustil relativizáciu niektorého náboženstva. Lullizmus mal vplyv na vytvorenie novovekých zásad medzináboženského dialógu a hermeneutiky kultúrnej inakosti. Rajmundus Lullus inšpiroval mnohých autorov: Mikuláš Kuzánsky, Bartolomé de las Casas, Lessing.

Mirosław Murat z Vysokiej školy Komunikowania, Politologii i Stosunków Międzynarodowych z Varšavy reflektoval okrem iného prítomnosť Židov v Lubline, v Poľsku. Roman Kečka z Filozofickej fakulty UK v Bratislave prezentoval prenikanie arabského neoplatonizmu do kresťanského myslenia. Zdôraznil kresťanský záujem o arabské myslenie v stredoveku. Stanisław Ciupka z Bielsko-Białej v Poľsku poukazoval na

intelektuálne stretnutie Majmonidesa a sv. Tomáša Akvinského. Marek Zeman z Filozofickej fakulty UK v Bratislave poukázal na prínos križiackych výprav. Križiacke výpravy mali prispieť k rozvoju financií a v kontexte modlitby Európa bola obohatená modlitbou krížovej cesty. Cennou bola prezentácia Michała Dmtruksa z Lublina, ktorý si všímal vplyv islamu na kresťanskú sakrálnu architektúru v španielskych chrámoch. Výsledkom prezentácie jednotlivých tém bolo medzi iným konštatovanie, že k zachovaniu pokojného spolunažívania je dôležitý dialóg, ktorý je založený na rozumovej argumentácii.

Andrej Slodička